

HISTORIE FILOSOFIE

Олексенко Р.І.

к.е.н., доцент

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, Україна*

СТАНОВЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ РИНКОВИХ ВІДНОСИН НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В ПОСТ РАДЯНСЬКІ ЧАСИ

У національній економіці України впродовж останніх років відбуваються структурні зрушення, спрямовані на оптимізацію основних економічних пропорцій та формування оптимальної моделі національного ринку та національної економічної системи. Проте структурні зміни не забезпечують результативного нарощування економічного потенціалу країни, формування сучасної соціально орієнтованої економічної системи та зростання її міжнародної конкурентоспроможності [3, с. 166].

Перехід до ринкової економіки - не разовий стрибок, а поступовий, еволюційний процес глибоких перетворень діючої економічної системи при регульовальній діяльності держави, що обов'язково має передбачати їхню етапність. Саме це засвідчує світовий досвід, який не було враховано при проведенні реформ. Проведення ефективних ринкових реформ передбачає не «шокову» ліквідацію діючої економічної системи, а трансформацію інститутів, пристосування їх до нових умов. При Цьому важливо зберегти все позитивне. Особливо це стосується інститутів державного регулювання економічних процесів та соціальних інститутів, що складаються в процесі тривалої еволюції [2].

У період становлення ринкової економіки в Україні виникла необхідність побудови нової, інноваційної стратегії розвитку. Серед чинників, які суттєво впливають на стратегію інноваційного розвитку країни, науковці відокремлюють людину. Тому джерелом інноваційного процесу має стати розкриття та розвиток сутнісних потенцій людини, її творчих якостей. Такі особливості людини, як здатність до аналізу, узагальнення та формування нових ідей і гіпотез, винахідливість, підприємливість, ризик і незалежність у мисленні та вчинках, можуть бути розкриті тільки за умов вивчення проблем відтворення людського потешцалу [1].

У становленні ринкової економіки України велику роль повинен відігравати науковий потенціал. В умовах становлення інформаційної економіки в Україні базисом створення новітніх факторів виробництва стає інтелект. За його допомогою людина опановує існуюче знання і створює нове знання, яке в свою чергу сприяє витворенню нової інформації і нової технології. Інтелект є також безмежним джерелом творчої діяльності і може забезпечити гідний добробут людині, країні, що сприятиме свободі вибору. Отже, інтелектуальний потенціал людини стає визначальним чинником економічного зростання та економічного поступу нації [4, с. 4].

Для становлення національної ринкової економіки необхідно дослідження природо-ресурсного потенціалу держави та особливості його використання для розбудови ринкових відносин. Ця категорія складається з декількох компонентів, по-перше безпосередньо природні ресурси, які обумовлені географічним розташуванням країни. По-друге - це людський потенціал, інтелектуальний та інформаційний. В першому випадку ми не можемо впливати на стан речей, а тому повинні пристосовуватися та створювати економічну систему в заданих умовах, тоді як другий фактор повністю залежить від людини та має стати об'єктом пильної уваги науковців та розвитку.

Таким чином, за існуючих в Україні природно-ресурсних умов, головним на сучасному етапі розвитку економіки постає людина. Держава повинна прямувати власну економічну діяльність на забезпечення максимального використання інтелектуальних ресурсів.

Основними передумовами переходу до ринкової економіки є:

- роздержавлення і приватизація, створення приватної власності на економічні ресурси;

- свобода підприємництва і вибору;

- створення розвиненої грошово-кредитної системи;

- формування достатньо ємного ринку товарів і послуг.

Перехід до ринкової економіки - не разовий стрибок, а поступовий, еволюційний процес глибоких перетворень діючої економічної системи при регулювальній діяльності держави, що обов'язково має передбачати їхню етапність. Саме це засвідчує світовий досвід, який не було враховано при проведенні реформ. Проведення ефективних ринкових реформ передбачає не «шокову» ліквідацію діючої економічної системи, а трансформацію інститутів, пристосування їх до нових умов. При цьому важливо зберегти все позитивне. Особливо це стосується інститутів державного регулювання економічних процесів та соціальних інститутів, що складаються в процесі тривалої еволюції [2].

Література:

1. Бурдаш У. Відтворення людського потенціалу / У. Бурдаш // Метер на-ук.-теорет. інтернет-конф. 7-8 квітн. 2011. - Секція 5: Економічні науки. - Тернопіль: АПВ НААН. - Режим доступу:

сop Аіар V. аі іа/рибі/копіегепсу і 2011 / 8есііоп_5/...

2. Леоненко П. М. Економічна історія: Навч. посіб. / [Електронний ресурс] П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. - К: Знання-Прес, 2004. - 499 с. - Режим доступу : [икГіІьгагу.сош.іа/Боокз/11/1/іпйех.ВітІ](http://uklib.org.ua/Book3/11/1/іпйех.ВітІ)

3. Свінцов О. М. Структурні зрушення в економіці України та їх ефективність / О. М. Свінцов, Н. Я. Скірка, П. П. Гаврилко // Науковий вісник.

4. Стефанишин О. В. Людський потенціал економіки України (політико-економічний аналіз): Автореф. дис...докт. економ, наук 08.00.01; Львівськ. нац. ун-т ім. І. Франка / О. В. Стефанишин. - Л., 2007. - 39 с.